

Omfang; men han vil have, at Betsatningen skal stige efter Indtagtskildens Betydning, saaledes at den større Indtægt skal betale Stat ikke i det samme Forhold som den mindre, blot efter Omfangets Forskjellighed, men i et større og større Forhold, i en bestandig stigende Progression.

Det ærede Medlem for Sorø Amts 3die District (Steen) spurgte igaar, hvor Forskjellen da ligger mellem den Betsyttelse, som Staten yder 10,000 Edr. Land, naar de eies af 100, og naar de eies af Gen. Det var en heldig Raade til at tyde hen paa den uflare Tanke, hvorfra man gaaer ud, naar man gjør Eiendommens Udstrækning, Indkomstkildens Størrelse til Basis for det forskjellige Forhold, hvori Betsatningen skal ramme Indkomsten, og naar man af en saadan Anskuelse vil udlede, at Retfærdighed og Billighed udkræver, at Staten tager fra Enhver hvad han kan undvære. Jeg veed meget godt, at ogsaa i denne Kirke, hvor vi nu befinde os, gaaer det ikke saa haardt til, som Præsten prædiker; jeg veed meget godt, at man, naar man har kastet saadan en løs Paastand, som man kalder et Princip, hen, ikke selv, ifald man ogsaa kunde, vilde have Mod eller Hjerte til at bringe et saadant Princip i Udspørelse. (Tscherning: Jeg beider om Forladelse.) Men jeg veed ogsaa godt, at Ord, som man maa sige ikke selv tillægger nogen synderlig Bægt, og som man ialtsald ikke vil have forstaaet i den Betydning, hvori de efter almindelig Spræbrug dog maae forstaaes, let kunde opfattes anderledes end man ønskede det, og benyttes i ganske andre Hensigter, end dem, som den har, der først udtalte dem. Det er en Erfaring, som ikke blot er gjort i de sidste forløbne Aar, men hvorpaa ogsaa disse have været saa frugtbare. — thi ikke blot, eller ikke saa meget hvad der er skeet ikke blot Handlinger have avlet og rodfæstet Forvirringen, hvoraf Europa lider, men det er især en vis Læsen med Ideer, der let forsøre, fordi Sandt og Falskt er blandet sammen i dem, der har næret og opfostret den ulyksfaldige Tilstand, som finder Sted i mange Lande, fordi de, der ville være Folkets Lærere og Ledere, ikke have taget det saa nøie med hvad der laae i deres Ord eller hvad der kunde

udledes af dem. Jeg er derfor overbevist om, at naar man vil tale om almindelige Betsatningsprinciper er det Blikt at veie sine Ord meget nøie (Tscherning: Det har jeg gjort), og at spørge sig selv, om man ogsaa virkelig vil have dem forstaaet efter deres almindelige naturlige Betydning (Tscherning: Ja!). Saa har ogsaa jeg Ret til at gjentage, at ingen Mand, som veed hvad Billighed og Retfærdighed vil sige, kan paastaae, at Staten har Ret til at tage, hvad Enhver kan undvære (Tscherning: Jo!). Det er et Blyndringsprincip, det er ikke et Betsatningsprincip.

Hvor i al Verden er da dette Betsatningsprincip bragt i Anvendelse? Naar, og hvor i al Verden, hvor man ikke har handlet i raabensbar Daarskab, men er gaaet frem efter sunde Principer (Tscherning, ja, sunde!) har man forlangt et saadant Princip gennemført? Det nytter ikke at udgive sine egne Ideer for sunde (Hør!), og at paastaae, at hele Verdens ere syge — dermed kurerer man ingen Sygdom (Hør!). Naar jeg gennemgaaer den lange Række af høitfortjente Statsmænd, som have gransket over Betsatningsprincipet, naar jeg seer Mænd af de meest forskjellige Anskuelser, Nogle med en høit aristocratisk Tænkemaade, Nogle med et Hjerte, om hvis Varme for Demokratiets Sag man dog vel ikke vil opkaste Tvivl, naar jeg seer disse Mænd i en lang Række af Aar afverle i Bestyrelsen af et Rige, hvor de finantstille Spørgsmaal ret egentlig have hørt til Dagens Orden — i England — naar jeg der, hvor Indkomstkatten i sit Princip saa ofte har været debatteret, ikke seer, at en eneste af hine Mænd er gaaet ud fra eller har paaberaabt sig Noget; som i fjerneste Maade har Lighed med det af den ærede Rigsdagsmand for Holbøks Amt som det ene rette, paa en sund Betragtning af Statens Ret udspringende Betsatningsprincip, Opstillede (Grundtvig: Ogsaa af flere), saa maa han tillade mig at troe, at ikke Verdenen for han og ikke Verdenen, som ikke er af hans Mening, er den Syge, men at jeg snarere maa ansee denne hans Betragtningssmaade at lide af en ikke ringe Sygelighed. Dog, jeg skal ikke længere opholde mig herved; jeg har